

Georgeta Valeria SABĂU

**TRAFICUL ȘI CONSUMUL
ILICIT DE DROGURI
ȘI PRECURSORI**

Combaterea traficului și consumului ilicit de droguri
și precursori prin mijloace de drept penal

Universul Juridic

București

-2010-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2010, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA
AUTORULUI ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE
PE INTERIORUL ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SABĂU, GEORGETA VALERIA

**Traficul și consumul ilicit de droguri și precursori :
combaterea traficului și consumului ilicit de droguri și
precursori prin mijloace de drept penal / Georgeta Valeria
Sabău. - București : Universul Juridic, 2010**

Bibliogr.

ISBN 978-973-127-343-3

343.575

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.665**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL telefon: **021.314.93.15; 0733.673.555**
DISTRIBUȚIE: tel./fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

**COMENZI ON-LINE,
CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%**

ABREVIERI

alin.	alineat
art.	articol
c.	contra
A. Ap.	Curtea de Apel
C. pen.	Codul penal
C. pr. pen.	Codul de procedură penală
C.E.D.O.	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
C.S.J.	Curtea Supremă de Justiție
dec.	decizia
ed.	ediția
Ed.	Editura
etc.	etcaetera
H. G.	Hotărârea de Guvern
ibidem	în același loc
idem	același autor
Î.C.C.J.	Înalta Curte de Casație și Justiție
lit.	litera
nr.	numărul
O.I.C.S.	Organul Internațional de Control al Stupefiantelor
O.I.P.C. – Interpol	Organizația Internațională de Poliție Criminală
O.M.S.	Organizația Mondială a Sănătății
O.N.U.	Organizația Națiunilor Unite
op. cit.	opera citată
O.U.	Ordonanța de Urgență
p.	pagina
par.	paragraful
pct.	punctul
P.N.U.C.I.D.	Programul Națiunilor Unite pentru Controlul Internațional al Drogurilor

S. pen.	secția penală
sent.	sentința
ș.a.	și alții (altele)
T.	Tribunalul
vol.	volumul

CUVÂNT ÎNAINTE

Problematica fenomenul traficului și consumului ilicit de droguri și precursori abordată în monografia de față, circumscrisă în conținutul tezei de doctorat, aduce în atenție chestiuni mereu actuale și într-o continuă redefinire privind politicile penale naționale și comunitare de combatere a acestui flagel, aflat în permanentă expansiune.

Reglementarea adusă prin Legea nr.143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, destul de târzie având în vedere că după anii '90 România tindea să devină nu numai o rută de filieră a drogurilor ci și o piață de desfacere a acestora, se impunea să fie modificată și completată în decursul a 10 ani de cinci ori, astfel că deși pe această temă s-a scris mult și se va mai scrie, unele lucrări chiar cu caracter monografic, problematica rămâne mereu de actualitate având în vedere evoluția fenomenului social și implicit al politicii legislative și judiciare.

Ținând seama de evoluția legislației naționale în materie, precum și de adaptarea acesteia la reglementările comunitare, monografia își propune să ofere o prezentare de ansamblu a doctrinei naționale și străine din domeniul substanțelor psihoactive, în lumina dispozițiilor Legii nr. 143/2000, a dreptului comparat în materie, deopotrivă, fiind avute în vedere și prevederile dreptului primar și secundar comunitar.

De asemenea, s-a căutat ca soluțiile teoretice să fie corelate cât mai complet cu opiniile exprimate și fundamentate în doctrina de specialitate și cu soluțiile celei mai recente practici judiciare naționale, cât și cu jurisprudența Curții Europene de Justiție.

Monografia este structurată pe trei părți; prima parte dedicată controlului internațional și comunitar al substanțelor psihoactive, cea de a doua, regimului juridic al drogurilor și precursorilor în dreptul românesc și dreptul comparat, și nu în ultimul rând, combaterii traficului și consumului ilicit de droguri și precursori prin mijloace de drept penal.

Capitolele și subcapitolele constituie tot atâtea teme de analiză referitoare la „Cadrul juridic internațional și comunitar în materia traficului și consumului ilicit de droguri și precursori”, „Aspecte privind cooperarea judiciară internațională în materie penală în sfera traficului ilicit de droguri și precursori”, „Traficul și consumul ilicit de droguri și precursori și incriminarea acestuia”, „De la regimul represiv al consumatorului de droguri, la regimul curativ”, „Utilizarea drogurilor sub control medical”, „Traficul de droguri și precursori - formă a criminalității organizate”, „Cauze specifice de agravare și atenuare a regimului sancționator în materia infracțiunilor la regimul drogurilor și precursorilor”. Alături de chestiunile de drept substanțial național au fost analizate și aspectele procesuale privitoare la cercetarea și judecarea acestor categorii de infracțiuni, un spațiu important fiind afectat și studiului jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și Curții Europene de Justiție a Comunităților Europene în materia traficului și consumului ilicit de droguri.

Caracterul analitic al lucrării conferă uneori opinii diferite, identificând și clarificând anumite probleme juridice pe care le reclamă practica judiciară națională.

Dinamica modificărilor legislative, a opiniilor doctrinare și evoluția practicii judiciare pricinuiesc posibile îmbunătățiri, făcând lucrarea perfectibilă, așteptând astfel sugestii din partea specialiștilor.

Cu acest prilej, doresc să-mi manifest recunoștința deosebită față de distinșii mentorii, care m-au sprijinit în acest demers.

Autoarea

CAPITOLUL I

CADRUL JURIDIC INTERNAȚIONAL ȘI COMUNITAR ÎN MATERIA TRAFICULUI ȘI CONSUMULUI ILICIT DE DROGURI ȘI PRECURSORI

Secțiunea 1

Evoluția cronologică a reglementărilor

1.1. Premisele luptei împotriva stupefiantelor

Proliferarea fără precedent a fenomenelor antisociale din sfera criminalității organizate reprezintă o sursă de insecuritate pentru viața socială și, în egală măsură, o reală agresiune împotriva statului de drept. În societatea contemporană, terorismul, traficul ilicit de droguri și precursori, de ființe și țesuturi umane, de armament, muniție și substanțe radioactive, constituie principalele forme de manifestare a crimei organizate cu implicații transfrontaliere fără precedent.

Conștiente de pericolul pe care îl produc aceste categorii de fapte antisociale, dublate de existența varietății sistemelor juridice, statele lumii, în vederea preîntâmpinării unor dezechilibre procedurale, au luat măsuri menite să conducă la adaptarea unui nou cadru juridic, prin incriminarea de noi fapte privitoare la criminalitatea organizată, aderând la tratate, convenții și acorduri internaționale, europene, regionale sau bilaterale, ocazie cu care asigurându-se cadrul instituțional cu atribuții în combaterea fenomenului.

Referitor la problematica drogurilor reține atenția faptul că au existat preocupări consistente ale comunității internaționale în sensul că au fost încheiate un număr important de acorduri, convenții și protocoale, având menirea de a preveni și a combate traficul și consumul ilicit de droguri.

Pe data de 1 februarie 1909 a avut loc, la Shanghai, deschiderea primei Conferințe Internaționale despre Opiu, unde s-au reunit treisprezece state: S.U.A., China, Siam (Thailanda), Persia (Iran), Franța, Germania, Italia, Austro-Ungaria, Țările de Jos, Portugalia și Rusia, ocazie cu care delegația americană a recomandat interzicerea consumului de opiu¹.

China a apărut aceeași poziție, dar dorea să constituie un monopol de stat în interiorul frontierelor sale pentru a controla eliminarea consumării opiumului. În opoziție față de China, cu aceeași ocazie, delegația europeană a dorit să aperse activitatea comercială din coloniile sale².

Cu ocazia întâlnirii de la Shanghai au fost votate nouă rezoluții, care vor constitui „primul text de drept internațional în privința drogurilor”³.

În dorința de a progresa cât mai grabnic pe această cale, Germania, Anglia, Olanda, Portugalia, Rusia și Italia, pe 3 ianuarie 1912 la Haga, certifică prima cooperare internațională în materie de control al drogurilor, prin semnarea *Convenției internaționale a opiului*⁴, adevărat act de naștere al ideologiei internaționale în materie⁵.

---

¹ T. Dima, *Traficul și consumul ilicit de stupefiante. Combaterea prin mijloace de drept penal*, Ed. Lumina Lex, București, 2001, p. 19-21; I. Neagu, T. Dima, V. Dobrinou, A. Fuerea, M. A. Hotca, N. Neagu, T. B. Mc Cann, *Prevenirea și combaterea traficului și consumului de droguri în România*, vol. I, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 4-7.

² Franța a afirmat că poate ține sub control consumul de opium și că Indochina franceză nu reprezintă o țară producătoare; Anglia a încercat să aperse acordurile obținute cu China în 1907 în sensul reducerii progresive a exporturilor engleze la 10% pe an; Germania dorea să nu se menționeze producția sa de cocaină și de morfină și importante activități farmaceutice – A. Decourrière, *Les drogues dans L'Union Européenne. Le droit en question*, Editure Bruylant Bruxelles, 1996, p. 36.

³ F. Caballero, *Droit de la drogue*, Editure Dalloz, Paris, 1989, p. 42.

⁴ Până la finele anului 1912, nu ratificaseră convenția respectivă toate părțile semnatare; două noi conferințe, pe aceeași temă aveau să aibă loc tot la Haga, în 1913 și 1914. Deși în cele din urmă s-a căzut de acord ca amintita *Convenție a opiului* să intre în vigoare la 31 decembrie 1914 numai între puterile ce o ratificaseră deja, nici acest lucru nu a fost posibil.

⁵ F. X. Dudouet, *La formation du contrôle international des drogues*, „Déviance et société”, vol. 23, nr. 44, p. 395-419 apud A. Labrousse, *op. cit.*, p. 113.

Convenția ținea cont de caracterul universal al problemei consumului de opiu, precum și de angajarea unei proceduri de control internațional; de asemenea, prevedea, în mod expres, ca producția și desfacerea opiului brut să fie supuse controlului național, prin legi adoptate de fiecare stat în parte. Se impunea ca fabricarea, vânzarea și consumul substanțelor și produselor cu conținut stupefiant (morfina sau cocaina) să fie destinate exclusiv finalităților medicale ori altor scopuri legitime, iar fabricarea și comercializarea acestora erau în mod obligatoriu supuse unui sistem de înregistrare și licențiere.

Până la *Tratatul de la Versailles*, țările europene și-au reunit forțele în dorința lor de a scăpa de practicienii care prescriau prea multe opiacee¹.

Bunăoară, Actul Narcotic al lui Harrison din 1914 limita prescripțiile „până la întreruperile medicale legitime”²; Legea franceză din 12 iulie 1916 era fondată pe necesitatea de a preveni și reprima ravagiile cauzate de stupefiante; Legea belgiană din 24 februarie 1921 privitoare la traficul de substanțe intravenoase și stupefiante viza combaterea „pasiunii funeste provocată de stupefiante dezvoltată la unii indivizi”³ și se referea la vânzătorii și producătorii, adică la farmaciștii, medicii, deținătorii de laboratoare de farmacie și de drogherii unde se fabricau produse chimice; Legea olandeză din 12 mai 1928 dispunea ca tot comerțul de stupefiante să fie supus unui sistem de licențe, iar livrarea acestor produse să necesite o prescripție medicală.

Mai apoi, problematica drogurilor se va regăsi în *Tratatul de la Versailles*, care în art. 295 dispunea că „ratificarea tratatului echi-valează cu ratificarea Convenției de la Haga”, iar potrivit art. 23 statele membre „însărcinează societatea cu controlul general al acordurilor traficului de opiu”.

Astfel, începând din anul 1920, anul intrării în vigoare a *Tratatului de la Versailles*, și până în 1961, când va avea loc un alt eveniment cu semnificație mondială în instituirea controlului internațional asupra drogurilor, și anume semnarea *Convenției unice asupra stupefiantelor*,

¹ A. Decourrière, *op. cit.*, p. 37.

² C. Bachmann, A. Coppel, *La drogue dans le monde*, Paris, Seuil, coll. Points Actuels, 1991, p. 23 *apud* A. Decourrière, *op. cit.*, p. 37.

³ *Idem.*

au fost adoptate nu mai puțin de șapte noi acorduri și convenții, toate din aceeași dorință a statelor de a întări măsurile respective în ceea ce privește drogurile.

În paralel, peste ocean s-a dezvoltat o amplă mișcare în SUA în favoarea unei interziceri severe a drogurilor. Mobilizarea a fost acompaniată de o campanie externă activă și astfel americanii încurajau prohibiția totală și combăteau țările ca Franța și Anglia, care erau considerate partizane reglementării distribuției de droguri.

Divergențe s-au ivit la *Conferința de la Geneva* din 1925, prima întrunire organizată după Tratatul de la Versailles, având misiunea de a controla executarea măsurilor luate asupra traficului de opium și de alte droguri dăunătoare. În ciuda opoziției, au fost adoptate două Convenții, una relativă, privind desființarea comerțului și a folosirii drogurilor preparate, care lăsa pe mai departe Franței și Angliei posibilitatea de a adopta un sistem de producere și distribuire controlată, respectiv a unui monopol de stat, și o alta, care obliga statele semnatare să indice nevoile lor și să supună autorizării, toate operațiile de producție, import sau export.

Convenția internațională a opiului, semnată la Geneva, la 19 februarie 1925, extinde sfera reglementărilor Convenției de la Haga, și asupra frunzelor de coca și a cânepii indiene, interzicând consumul acestora, cu excepția prescripțiilor medicale și științifice. Totodată, obligă părțile să aplice drastice sancțiuni penale celor care au săvârșit infracțiuni ce aduc atingere reglementărilor sale. La rândul lor, guvernele au fost invitate să supună atenției *Comitetului central permanent al opiului*¹ statistici anuale asupra producției interne de opiu, a frunzelor de coca și referitoare la fabricarea, consumul și mărimea stocului de stupefiante, precum și să înainteze rapoarte semestriale cu privire la exportul și importul acestor droguri și, în mod deosebit, al opiului și al frunzelor de coca².

Din acest punct de vedere, Convenția instituie regimul, ce va deveni clasic, al certificatelor de import și al licențelor de export,

---

¹ Denumit mai târziu, Comitetul Central Permanent al Opiului și, ulterior, Comitetul Central al Stupefiantelor.

² T. Dima, *op. cit.*, p. 24; I. Neagu, T. Dima, V. Dobrinou, A. Fuerea, M. A. Hotca, N. Neagu, T. B. Mc Cann, *op. cit.*, vol. I, p. 7.

activități care de acum înainte necesită aprobări guvernamentale. De fapt, acesta este adevăratul rost al Comitetului central permanent al opiului. El a fost, așadar, înființat din necesitatea urmării permanente a mișcării stupefiantelor, pe plan internațional, având posibilitatea ca în anume situații să recomande embargoul asupra exportului de stupefiante.

Viitoarele Convenții în materie, adoptate între 1931 și 1956, prezintă în general un scop colectiv, respectiv întărirea constrângerilor și a sancțiunilor referitoare la stupefiante.

Convenția pentru limitarea fabricării și reglementarea distribuirii stupefiantelor, semnată tot la Geneva la 13 iulie 1931, avea drept obiectiv major limitarea, în întreaga lume, a fabricării și, concomitent, reglementarea distribuirii drogurilor în scopuri medicale și științifice. Ea rezerva numai guvernelor dreptul să importe și să distribuie heroina, doar în scopuri considerate legitime.

Acest important document de drept internațional conținea, în același timp, dispoziții menite să limiteze cantitățile de droguri disponibile pe teritoriul lor. Din acest punct de vedere, țările se angajau să nu depășească în fabricare și nici să importe asemenea substanțe și produse, peste cantitățile maxime fixate după evaluarea necesarului intern de droguri. De acum înainte, aceste evaluări vor fi comunicate anual, spre examinare, unui organ special constituit în acest sens, compus din 4 membri, abilitat chiar să stabilească evaluări pertinente pentru statele care au omis să le comunice în timp util. În vederea îmbunătățirii controlului internațional al stupefiantelor s-a creat *Organul de control al stupefiantelor*¹.

În cuprinsul Convenției din 1931, s-au instituit măsuri de combatere a fenomenului traficului de droguri cu privire la stabilirea de către statele semnatare a unei administrații specifice naționale având drept obiectiv principal aplicarea prescripțiilor convențiilor internaționale și naționale, precum și supravegherea comerțului cu droguri și să organizeze lupta împotriva toxicomaniei la nivel național, luând din acest punct de vedere orice măsură considerată necesară, în scopul împiedicării dezvoltării fenomenului, precum și al combaterii traficului ilicit de droguri.

---

¹ *Ibidem.*, p. 26.

Traficanții de droguri nu rămân inactivi față de Convenția de la Geneva din 1931, chimiștii din industria farmaceutică, creează laboratoare clandestine și organizează rețele ilegale, fenomen totuși limitat¹.

Următorul pas în instituirea controlului internațional al stupefiantelor va fi consacrat represiei propriu-zise a persoanelor fizice implicate în traficul de droguri. Astfel, *Convenția pentru reprimarea traficului ilicit de droguri vătămătoare*, semnată la Geneva la 26 iulie 1936 și intrată în vigoare în anul 1939, era ultimul act încheiat sub egida Societății Națiunilor în domeniul controlului stupefiantelor.

Convenția solicita expres, pedepsirea din punct de vedere penal a traficantilor, iar părțile semnatare își luau angajamentul ca, pe lângă aplicarea pedepsei cu închisoarea, pentru săvârșirea traficului de droguri să urmărească obținerea sau să acorde extrădarea, în anumite cazuri, în scopul împiedicării celor considerați vinovați de o autoritate juridică să se sustragă urmării penale, invocând motive de tehnică juridică².

Totodată, prevederile sale asigurau utilizarea în practica internațională a comisiilor rogatorii, concomitent înființându-se un oficiu central însărcinat cu coordonarea pe plan mondial a luptei împotriva traficului ilicit de droguri.

La 11 decembrie 1946, Protocolul Lalce-Success modifica Convențiile anterioare prin organizarea transferurilor de competență de la Societatea Națiunilor Unite către O.N.U., în materie de control al stupefiantelor³.

La prima sa sesiune, ale cărei lucrări s-au derulat în lunile noiembrie-decembrie 1946, *Comisia pentru stupefiante a O.N.U.* a început studierea procedurii de urmat în viitor, pentru punerea sub control a unor droguri. În aceeași perioadă, cercetătorii au obținut în laboratoare, prin sinteză, o sumedenie de produse anterior necunoscute, de asemenea cu caracter dependogen, ce nu aparțineau niciuneia din grupele chimice stabilite prin Convenția de la Geneva din 1931.

---

¹ Convenția instituie ca principiu limitarea stupefiantelor în scopuri medicale și științifice și instaurarea sistemului pe cote de producție pentru țările producătoare.

² T. Dima, *op. cit.*, p. 28; I. Neagu, T. Dima, V. Dobrinou, A. Fuerea, M. A. Hotca, N. Neagu, T. B. Mc Cann, *op. cit.*, vol. I, p. 12.

³ A. Decourrière, *op. cit.*, p. 38.

De aceea, la Palatul Chaillot, la 19 noiembrie 1948, s-a semnat Protocolul de la Paris¹, dată la care Organizația Mondială a Sănătății era autorizată să supună regimului internațional de restricție orice nou drog obișnuit, neplasat sub control în virtutea art. 11 al Convenției din 1931 și care poate da naștere toxicomaniei sau poate fi transformat într-un drog care să creeze, la rândul său, dependență fizică sau psihică.

*Protocolul de la New York din 1935*² viza, la rândul său, limitarea și reglementarea cultivării macului opiaceu, precum și producția, comerțul internațional și consumul opiului, necesar atât consumului medical, cât și cercetării științifice.

Se încerca, concomitent, suprimarea în mod indirect a producțiilor legale de opiu, limitând în același timp stocurile din acest drog deținute de fiecare stat. Același protocol conferea Comitetului central permanent al opiului, ale cărui funcții sunt exercitate în prezent de *Organul Internațional de Control al Stupefiantelor* (rezultat din fuziunea Comitetului central permanent al opiului cu Organul de control al stupefiantelor), posibilitatea de a lua măsuri adecvate de supraveghere și să aplice, în anumite cazuri, embargoul asupra importului sau exportului de opiu, ori în mod simultan asupra celor două operațiuni, când acest lucru se impune.

În scopul înlocuirii celor nouă tratate internaționale existente în materie și al extinderii controlului internațional asupra culturilor de plante din care se extrag stupefiante naturale (macul opiaceu, canabisul și cocaina), ca și pentru simplificarea organizării controlului internațional devenit de acum foarte complex, Consiliul Economic și Social al O.N.U. autorizează Comisia de Stupefiante să elaboreze un nou instrument de drept internațional.

Astfel, în anii '50 responsabilii luptei antidrog sunt mulțumiți, principiul prohibiției drogurilor fiind atins, iar consumarea lor scăzând simțitor, toxicomania nu mai era o preocupare publică³.

În ianuarie 1961, la sediul O.N.U. are loc conferința plenipotențiarilor statelor interesate, în scopul adoptării *Convenției Unice a*

---

¹ Intrat în vigoare la 19 decembrie 1949.

² Intrat în vigoare la 8 martie 1936.

³ A. Decourrière, *op. cit.*, p. 38.

Stupefiantelor, adoptată la 30 martie 1961 și intrată în vigoare la 13 decembrie 1964¹.

Convenția Unică a Stupefiantelor a constituit un alt moment important în evoluția controlului internațional al stupefiantelor, atât de necesar asigurării unui calm relativ², țările semnatare fiind obligate să ia măsuri speciale de control deosebit de atent privind heroina și cetobemidona, considerate ca fiind droguri extrem de dăunătoare pentru sănătatea umană.

Prin intermediul convenției s-a realizat o sintetizare și simplificare a normelor de drept internațional în domeniu, au fost incluse dispoziții noi, ca de pildă cele referitoare la tratamentul medical și readaptarea toxicomanilor, în timp ce altele sunt preluate în mod firesc, spre exemplu, dispozițiile cu privire la exporturile de stupefiante care se impuneau să fie supuse obligatoriu autorizării țării exportatoare și țării importatoare.

Precizăm că în textul Convenției unice din 1961 au fost incluse și măsurile prevăzute de Protocolul de la Paris din 1948 referitoare la controlul internațional al drogurilor de origine sintetică.

Deși Convenția unică constituia un mod de aplicare simplu, totuși se impunea aducerea, după o anumită perioadă, a câtorva amendamente.

În acest scop, între 11-12 februarie 1971 a avut loc la Viena o nouă conferință a plenipotențiarilor, la care au asistat observatori și reprezentanți ai Organizației Mondiale a Sănătății, ai Organului Internațional de Control al Stupefiantelor și ai Organizației Internaționale de Poliție Criminală – O.I.P.C. – Interpol, în vederea examinării amendamentelor necesare a fi aduse Convenției unice.

Lucrările conferinței s-au axat pe un proiect al unui protocol având ca temă problematica substanțelor psihotrope, stabilindu-se că fenomenul abuzului acestor substanțe constituie un pericol iminent, chiar și pentru țările mai puțin afectate. Ca urmare a acestor dezbateri, a fost încheiată la 20 februarie *Convenția privind substanțele psihotrope*,³ intrată în vigoare la 16 august în același an.

---

¹ T. Dima, *op. cit.*, p. 41-42; I. Neagu, T. Dima, V. Dobrinou, A. Fuerea, M. A. Hotca, N. Neagu, T. B. Mc Cann, *op. cit.*, vol. I, p. 13.

² A. Decourrière, *op. cit.*, p. 38.

³ T. Dima, *op. cit.*, p. 62.

Convenția din 1971 privind substanțele psihotrope avea ca obiectiv principal plasarea sub control internațional a substanțelor și produselor nesupuse regimului instituit prin Convenția unică din 1961, dar al căror consum prezenta un adevărat pericol pentru sănătatea consumatorilor.

Datorită faptului că barbituricele, amfetaminele și tranchilizantele provocau în întreaga lume dependență, prin consumul lor abuziv, au fost supuse controlului internațional substanțele halucinogene, stimulentele și depresivele sistemului nervos central. Acestor substanțe li s-a adăugat și L.S.D.-ul, halucinogen cu un puternic caracter dependogen.

Pentru fabricarea, comercializarea, distribuirea și posesia lor se solicita o licență specială, iar exportul și importul sunt prohibite, cu excepția situației în care importatorul și exportatorul sunt servicii guvernamentale sau organisme competente.

Iată, așadar, un nou pas important spre acel mult dorit control internațional complet și eficace. Dar lucrurile nu se opresc aici, O.N.U. luându-și în serios rolul mondial ce îi revenea, acorda din ce în ce mai multă importanță cooperării.

Ulterior, prin Protocolul privind amendamentele aduse Convenției unice, adoptat la Geneva, la 27 martie 1972, se dispunea:¹

- completarea regimului pentru evaluarea suprafețelor cultivate cu mac opiaceu și fabricarea stupefiantelor sintetice;
- limitarea producției de opiu și distrugerea macului opiaceu și a canabisului cultivate ilegal;
- alte măsuri destinate a facilita extrădarea;
- măsuri vizând prevenirea abuzului de stupefiante și asigurarea unui tratament medical corect pentru toxicomani și reintegrarea socială a acestora.

Odată cu adoptarea instrumentelor juridice anterioare, se putea confirma eficiența sistemului de control internațional al drogurilor, însă acest proces nu s-a oprit aici.

Astfel că, la Washington, la 14 decembrie 1984, a fost adoptată *Declarația privind lupta împotriva traficului și consumului ilicit de droguri*², în scopul lansării unei noi ofensive împotriva efectelor nocive, multiple și periculoase create de droguri.

---

¹ *Ibidem*, p. 99-100.

² *Ibidem*, p. 101.

Ulterior acestui apel, Adunarea Generală a O.N.U. a hotărât, în 1985, convocarea unei Conferințe internaționale asupra abuzului și traficului ilicit de droguri, desfășurate la Viena, în perioada 17-26 iunie 1988, având ca obiectiv principal inițierea unei acțiuni concertate de combatere a drogurilor la nivel național, regional și internațional, precum și adoptarea unui plan multidisciplinar și complet, în care activitățile viitoare să fie orientate îndeosebi către chestiuni concrete, legate nemijlocit de problema abuzului și a traficului ilicit de stupefiante¹.

În același an s-a adoptat, tot la Viena, *Convenția Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope*, intrată în vigoare la 11 noiembrie 1990.

Adoptarea Convenției a reprezentat expresia voinței comunității internaționale în vederea consolidării mecanismelor și pentru a combate într-o manieră eficace diferitele manifestări ale fenomenului drogurilor².

Una dintre dispozițiile noi ale Convenției se referea la depistarea, înghețarea și confiscarea bunurilor obținute de infractori din traficul ilicit de droguri, în sensul că tribunalele țărilor semnatare sunt abilitate să dispună confiscarea documentelor bancare, financiare, comerciale, confidențialitatea, secretul bancar neputând fi invocate în acest sens.

De asemenea, Convenția face mențiuni și cu privire la instituția extrădării, a anchetelor judiciare și procedurilor represive, care fac aproape imposibile tentativele de sustragere de la urmărirea penală a traficantilor. Concomitent, statele semnatare s-au angajat să elimine sau să reducă cererea ilicită de stupefiante.

În același an 1990, Adunarea Generală O.N.U. creează Programul O.N.U. pentru controlul internațional al drogurilor, în scopul acordării de ajutor statelor, pentru prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri³.

Mai apoi, în iunie 2000, la Lyon-Franța, Interpol în colaborare cu Organul Internațional de Control al Stupefiantelor a organizat o

---

¹ Cu aceeași ocazie s-a stabilit ca data de 26 iunie a fiecărui an să fie dedicată luptei împotriva drogurilor – *Idem*.

² *Idem*.

³ *Ibidem*, p. 102.

reuniune de lucru privind abuzul și traficul ilicit cu benzodiazepine, ocazie cu care s-a reiterat necesitatea conlucrării tuturor autorităților implicate în lupta antifraudă, controlul circulației și al folosirii medicamentelor, evidențiindu-se evoluția ascendentă a fraudei prin intermediul internetului și vânzarea prin corespondență.

Dintre recomandările rezultate în urma discuțiilor legate de stupefiante și substanțe psihotrope se situează:

- amplificarea măsurilor luate de autoritățile naționale în vederea prevenirii fraudei și pentru controlul medicamentelor;
- schimbul de date și informații cu țările de aprovizionare și de tranzit, în cazurile de deturnare a medicamentelor către traficul ilegal;
- asigurarea unui control riguros asupra substanțelor psihotrope în toate situațiile posibile, inclusiv conformarea și actualizarea denumirilor noi a substanțelor înscrise în tabelele anexă ale Convențiilor din 1961, 1971 și 1988;
- aprofundarea anchetelor în cazurile importante de deturnare, având ca finalitate determinarea zonelor și a locurilor de deturnare sau producere ilicită, precum și identificarea persoanelor, societăților și rețelelor implicate în traficul ilicit din țările în cauză;
- studierea și analizarea sancțiunilor în vigoare pentru infracțiunile care vizează deturnarea și traficul ilegal de substanțe psihotrope;
- îmbunătățirea prevederilor sancționatoare și întărirea cooperării cu furnizorii care au acces pe internet și cu societățile de vânzare de produse prin corespondență.

1.2. Convenția Unică a Stupefiantelor din anul 1961¹

În anul 1961, la New York, sub egida O.N.U., a fost adoptată *Convenția Unică a Stupefiantelor*, care a înlocuit și completat dispozițiile cuprinse în aranjamentele internaționale anterioare.

Convenția instituie controlul internațional al stupefiantelor, clasate în patru tabele anexate convenției, putând fi adăugate alte substanțe sau derivați noi în condițiile art. 3 al Convenției.

---

¹ Convenția a fost adoptată la New York, la 30 martie 1961, a intrat în vigoare în anul 1964. România a aderat la convenție și la Protocolul de modificare prin Decretul Consiliului de Stat nr. 626/1973, publicat în „Buletin Oficial”, nr. 213 din 31 decembrie 1973.

Conform prevederilor art. 1 al Convenției unice, termenul de *stupefiant* desemnează toate substanțele înscrise în tabelul I și II, fie ele naturale sau sintetice.

Apartenența la tabelul I depinde de anumite criterii de comparație cu privire la trei substanțe de bază (morfină, cocaină și canabis), iar apartenența la tabelul II depinde de criteriile de comparație cu privire la codeină și dextrotiroxină.

Tabelul III clasifică substanțele derivate care sunt destinate consumului legal medical și care conțin un stupefiant în doză prea mică pentru a fi folosită de traficanți sau de consumatori.

Substanțele cuprinse în tabelul IV sunt considerate că... *pot da naștere unui abuz și care pot avea efecte negative*, cu referire expresă la heroină, canabis, rășina de canabis, dezomorfină, cetabemidona. Aceste substanțe sunt supuse tuturor măsurilor de control aplicabile stupefiantelor, enumerate în tabelul I, la care se adaugă și alte măsuri speciale de control, pe care le consideră necesare sau chiar poate să interzică producția, fabricația, exportul sau importul, comerțul, deținerea sau utilizarea lor, cu excepția cantităților necesare uzului medical¹.

Art. 23-28 din Convenția unică instituie și un control al culturilor de mac, arbori de coca și canabis, iar art. 29-30 impun părților să pretindă ca fabricarea, comerțul și distribuirea de stupefiantă să se efectueze sub licență sau de către o societate de stat.

Cu referire expresă la transportul stupefiantelor în truse de prim-ajutor pe nave sau aeronave este art. 32, iar art. 33 dispune că părțile nu vor permite deținerea de droguri fără autorizație și în afara măsurilor de supraveghere și inspecție prevăzute de Convenție.

Convenția dispune să se asigure pe plan național o relație de coordonare în vederea luptei de prevenire și de suprimare a traficului ilicit, de sprijin reciproc și de cooperare în acest sens cu autoritățile internaționale competente.

Conform art. 36 lit. a din Convenție, *fiecare parte va lua măsurile necesare pentru ca producția, fabricarea, extragerea, prepararea, deținerea, oferta, vânzarea, distribuirea, transportul, importul, ex-*

---

¹ T. Dima, *op. cit.*, p. 67; I. Neagu, T. Dima, V. Dobrinou, A. Fuerea, M. A. Hotca, N. Neagu, T. B. Mc Cann, *op. cit.*, vol. I, p. 27-28.

*portul de stupefiante, care nu sunt în conformitate cu dispozițiile acestei convenții, să constituie infracțiuni dacă sunt comise cu intenție și astfel încât infracțiunile grave să fie pasibile de o pedeapsă corespunzătoare, în special închisoare sau detenție.;*¹

În condițiile în care anumite persoane ar fi comis infracțiuni fiind sub influența stupefiantelor, părțile semnatare pot emite o sancțiune penală în locul închisorii, sau ca pedeapsă complementară la condamnare sau la sancțiunea penală, să impună acestor persoane urmarea unui tratament medical, de educare, de post-tratament, de reabilitare și de reintegrare socială.

Fiecare dintre infracțiunile enumerate *supra* va fi considerată o infracțiune distinctă dacă este comisă în țări diferite, iar participarea intenționată la una dintre aceste infracțiuni, asocierea sau acordul de a comite ori tentativa de a comite, precum și faptele premergătoare și operațiunile financiare efectuate în vederea comiterii acestor fapte constituie infracțiuni.

Dacă una dintre părțile semnatare care subordonează extrădarea, conform unuia dintre tratate, este solicitată de către un alt stat cu care nu are un acord de extrădare, acesta poate considera Convenția Unică baza juridică de extrădare privind infracțiunile enumerate.

Potrivit art. 37 din Convenție toate stupefiantele, substanțele sau materialele folosite pentru comiterea uneia dintre aceste infracțiuni, ori care sunt destinate comiterii unei asemenea infracțiuni, pot fi reținute și confiscate.

În ceea ce privește tratamentul toxicomanilor, la momentul adoptării Convenția Unică prevedea doar că părțile vor lua în considerare măsurile necesare pentru tratarea toxicomanilor și pentru asigurarea reabilitării lor. Articolul 38¹ a avut anumite lacune și a fost modificat

---

¹ Părțile trebuie să dea o atenție specială problemei referitoare la abuzul de stupefiante și să ia toate măsurile posibile pentru a preveni și a asigura în mod prompt depistarea, tratamentul, post-tratamentul, reabilitarea și reintegrarea socială a persoanelor dependente de droguri”, acestea își vor coordona eforturile pentru îndeplinirea acestor obiective. Părțile vor sprijini, pe cât posibil, formarea unui personal care trebuie să asigure tratamentul, post-tratamentul, reabilitarea și reintegrarea socială a persoanelor în cauză. Părțile vor lua toate măsurile posibile pentru a sprijini persoanele care au nevoie în exercițiul funcției lor pentru a avea o mai bună înțelegere a problemelor ridicate de abuzul de stupefiante și de prevenire a acesteia, și acestea vor împărtăși această cunoaștere publicului larg dacă există convingerea că aceasta va limita răspândirea acestui fenomen”.

prin Protocolul din 25 martie 1972¹, modificare care a autorizat o politică alternativă la cea de reducere a consumului de droguri și a toxicomaniei².

1.3. Convenția Națiunilor Unite asupra substanțelor psihotrope din anul 1971³

Statele Unite și mai multe țări europene producătoare de astfel de substanțe au pledat în favoarea unei reduceri a restricțiilor vizând produsele psihotrope din industria farmaceutică.

Strictețea controlului este astfel mai mică decât cea prevăzută de Convenția Unică, paralela există doar în ceea ce privește sancțiunea infraacțiunilor grave.

Obiectivul Convenției este, conform preambulului, *să prevină și să combată abuzul de substanțe psihotrope și traficul ilegal*.

Termenul *psihotrop* nu este definit; substanțele vizate sunt cele care figurează în tabelele anexate convenției. Tabelul I cuprinde mai ales halucinogenele și excitantele (L.S.D., mescalina, psihocibină etc.), tabelul II cuprinde stimulatoarele care au în compoziție amfetamină; tabelul III barbituricele și tabelul IV cuprinde substanțele hipnotice, tranchilizante și analgezice⁴.

Aceste substanțe vizate de către Convenția din 1971 sunt inserate, în principiu, într-unul dintre tabele conform pericolului pe care îl reprezintă și conform utilității terapeutice. Art. 2 al Convenției prezintă procedura de înscriere și precizează rolul Organizației Mondiale a Sănătății.

---

¹ Protocolul amendează Convenția Unică asupra Stupefiantelor din 1961, cuprinzând principalele următoare dispoziții:

- întărirea rolului Organizației Internaționale de Control al Stupefiantelor;
- continuarea și intensificarea eforturilor în lupta împotriva producerii, traficului și consumului ilicit de droguri;
- întărirea cooperării internaționale în acest domeniu;
- extinderea bazelor juridice privind extrădarea.

² A. Decourrière, *op. cit.*, p. 142.

³ România a aderat la Convenție prin Legea nr. 118 din 15 decembrie 1992, publicată în M. Of. nr. 341 din 30 decembrie 1992.

⁴ I. Neagu, T. Dima, V. Dobrinou, A. Fuerea, M. A. Hotca, N. Neagu, T. B. Mc Cann, *op. cit.*, vol. I, p. 47-48.